

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.5.2019.
C(2019) 3452 final

ANNEX

PRILOG

ODLUCI KOMISIJE

od 14.5.2019.

o utvrđivanju smjernica za određivanje financijskih ispravaka koje u slučaju nepoštovanja primjenjivih pravila o javnoj nabavi Komisija primjenjuje na rashode koje financira Unija

Sadržaj

1. UVOD	2
1.1. Svaha smjernica	2
1.2. Područje primjene.....	3
1.2.1. Ugovori na koje se primjenjuju direktive.....	3
1.2.2. Ugovori na koje se ne primjenjuju direktive	3
1.2.3. Postojanje određenog prekograničnog interesa	4
1.3. Rashodi na koje se primjenjuju financijski ispravci.....	4
1.4. Kriteriji koje treba uzeti u obzir pri odlučivanju o proporcionalnoj stopi ispravka.....	5
1.5. Prijevara.....	5
2. VRSTE NEPRAVILNOSTI I ODGOVARAJUĆE STOPE FINACIJSKIH ISPRAVAKA	7
2.1. Obavijest o nadmetanju i natječajne specifikacije.....	7
2.2. Odabir ponuditelja i ocjena ponuda.....	16
2.3. Provedba ugovora.....	21

1. UVOD

1.1. Svrha smjernica

Opća je svrha ovih smjernica dvojaka:

- povećati **pravnu sigurnost** za države članice. U tu je svrhu važno pojasniti okolnosti u kojima povrede primjenjivog prava Unije o javnoj nabavi, ili nacionalnog prava koje se odnosi na njegovu primjenu, mogu dovesti do toga da Komisija izvrši financijske ispravke,
- osigurati **proporcionalnost**. U tu je svrhu važno da Komisija pri odlučivanju o financijskom ispravku razmotri prirodu i težinu nepravilnosti¹ te povezane financijske posljedice za proračun Unije.

Komisija će izvršiti **financijske ispravke** kako bi iz financiranja Unije isključila rashode nastale kršenjem primjenjivog prava (vidjeti članak 144. Uredbe (EU) br. 1303/2013 i članak 101. stavak 8. Financijske uredbe). Nepravilnost se može ili ne može precizno kvantificirati. Financijski učinak nepravilnosti precizno se kvantificira, ako je to moguće, na temelju ispitivanja pojedinačnih slučajeva kako bi se izračunao točan iznos rashoda koji su pogrešno prijavljeni Komisiji za nadoknadu; u takvim se slučajevima financijski ispravak mora precizno izračunati. Međutim, smatra se da, zbog prirode nepravilnosti, u javnoj nabavi nije moguće precizno kvantificirati financijski učinak. Stoga se u takvim slučajevima predmetni rashodi ispravljaju primjenom paušalne stope, uzimajući u obzir prirodu i težinu nepravilnosti u skladu s kriterijima iz točke 1.4.

Nepravilnosti u području javne nabave analiziraju se u skladu s ciljem zaštite financijskih interesa Unije i poštovanja prava Unije (konkretno, načela transparentnosti, zabrane diskriminacije, jednakog postupanja, proporcionalnosti i pravne sigurnosti). Nadalje, financijski ispravci mogu se primijeniti samo ako je predmetna nepravilnost imala ili je mogla imati financijski učinak na proračun Unije. Stoga su vrste nepravilnosti navedene u ovim smjernicama (ili slične tim nepravilnostima) za koje je u odjeljku 2. određen ispravak primjenom paušalne stope one vrste za koje se smatra da imaju financijski učinak². U slučajevima kada je povreda pravila o javnoj nabavi samo formalne prirode bez stvarnog ili potencijalnog financijskog učinka, financijski ispravak nije potreban³.

Svrha je smjernica isto tako promicati dosljednost u postupanju s pogreškama u javnoj nabavi između dotičnih službi Komisije, Europskog revizorskog suda⁴ i država članica. Države članice u prvoj su instanci odgovorne za istraživanje nepravilnosti te za provođenje potrebnih financijskih ispravaka. U tom se kontekstu nadležnim tijelima u državama članicama preporučuje da pri ispravljanju nepravilnosti koje su otkrile njihove vlastite službe primjenjuju kriterije i stope financijskih ispravaka iz ovih smjernica.

¹ Za potrebe ovih smjernica „nepravilnost” znači povreda primjenjivog prava Unije o javnoj nabavi koja je naštetila ili bi mogla naštetiti proračunu Unije.

² U odjeljku 2. opisane su najčešće uočene vrste nepravilnosti. Popis nije iscrpan. Ostale nepravilnosti trebalo bi uklanjati, kada je to moguće, analogno vrstama nepravilnosti koje su utvrđene u ovim smjernicama.

³ Primjer: ako je obavijest o dodjeli ugovora objavljena kasnije nego što je to bilo predviđeno ili uopće nije objavljena.

⁴ Usp. preporuku Europskog parlamenta o davanju razrješnice za 2010.: „Parlament poziva (...) Komisiju i Revizorski sud da hitno usklade način postupanja s pogreškama u javnoj nabavi u dva područja politika, poljoprivrede, prirodnim resursima i koheziji te energetici i prometu (...)”.

Operacije bi trebalo odabrati za financiranje u skladu s primjenjivim pravilima EU-a i nacionalnim pravilima, uključujući pravila koja se odnose na javnu nabavu. U tom su kontekstu moguća dva scenarija:

(a) ako se postupkom nadmetanja za ugovor o javnoj nabavi krše pravila o javnoj nabavi (na način koji bi doveo do financijskog ispravka nakon što se Komisiji prijave rashodi nastali na temelju tog ugovora), a taj ugovor još nije potpisan, relevantno tijelo može, uzimajući u obzir sve dodatne troškove i vremenska ograničenja, korisniku preporučiti pokretanje novog postupka nadmetanja koji je u potpunosti u skladu s navedenim pravilima. U slučaju nepokretanja novog nadmetanja nepravilnost bi trebalo ispraviti primjenom ovih smjernica⁵;

(b) ako je nepravilnost otkrivena nakon što je ugovor potpisan i operacija odobrena za financiranje (u bilo kojoj fazi ciklusa operacije), nepravilnost bi trebalo ispraviti primjenom ovih smjernica.

1.2. Područje primjene

Kako je navedeno u članku 1. Odluke, ovim se smjernicama utvrđuje iznos ispravka koji treba primijeniti u slučaju nepravilnosti koje čine povredu pravila o javnoj nabavi primjenjivih na ugovore⁶ na temelju kojih nastaju rashodi koji se financiraju iz proračuna Unije u okviru podijeljenog upravljanja⁷.

1.2.1. Ugovori na koje se primjenjuju direktive

Ove se smjernice odnose na otkrivene nepravilnosti u pogledu ugovora o javnoj nabavi i javnih naručitelja kako su definirani u direktivama⁸. Ako se primjenjuje članak 13. Direktive 2014/24/EU, ove se smjernice primjenjuju i na ugovore koje subvencioniraju javni naručitelji, čak i ako ih oni nisu dodijelili.

1.2.2. Ugovori na koje se ne primjenjuju direktive

Ako se direktive ne primjenjuju⁹, ali je nabava obuhvaćena područjem primjene Ugovora te nacionalnim pravom o javnoj nabavi, ove se smjernice primjenjuju ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

⁵ Tj. *ex ante* ispravak primjenom paušalne stope trebalo bi primijeniti na sve rashode koje treba prijaviti Komisiji u vezi s predmetnim ugovorom.

⁶ Za potrebe ovih smjernica izraz „ugovor” upotrebljava se *lato senso*, tj. odnosi se na svaki postupak javne nabave.

⁷ Ove se smjernice ne primjenjuju na nepravilnosti koje utječu na rashode u skladu s pravilima o uporabi pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova.

⁸ Direktive su sljedeće:

– Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.), kako je izmijenjena,

– Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi (stavljanje izvan snage Direktive 2004/18/EZ) (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.), kako je izmijenjena,

– Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga (stavljanje izvan snage Direktive 2004/17/EZ) (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.), kako je izmijenjena,

– Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

⁹ Uključujući ugovore o uslugama za usluge socijalne skrbi i druge posebne usluge koje nisu navedene u Prilogu XIV. Direktivi 2014/24/EU.

- i. postoji određeni prekogranični interes u smislu točke 1.2.3. te se u postupku dodjele takvih ugovora ne poštuju načela transparentnosti i zabrane diskriminacije utvrđena Ugovorom;
- ii. postoji jasno kršenje nacionalnog prava o javnoj nabavi za predmetne ugovore.

Osim toga, ove se smjernice primjenjuju i ako se nacionalnim pravilima (uključujući ugovorne uvjete i uvjete za bespovratna sredstva) od korisnika sredstava EU-a izričito zahtijeva da poštuju nacionalna pravila o javnoj nabavi ili slična pravila¹⁰, čak i ako ti korisnici sami nisu javni naručitelj kako je definiran u direktivama. U tom je slučaju nepravilnost povreda nacionalnih pravila (npr. u uvjetima sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava upućuje se na načela iz Ugovora ili na nacionalna pravila o javnoj nabavi).

U svim bi takvim slučajevima potrebnu razinu financijskih ispravaka trebalo utvrditi analogno vrstama nepravilnosti navedenima u odjeljku 2.

1.2.3. Postojanje određenog prekograničnog interesa

Za potrebe procjene postojanja određenog prekograničnog interesa u ugovorima na koje se ne primjenjuju direktive, Komisija snosi teret dokazivanja, uzimajući pritom u obzir sudsku praksu Suda Europske unije¹¹.

U tom je kontekstu prvo potrebno odrediti postoje li činjenični elementi kojima bi se potkrijepio prekogranični interes, uključujući sljedeće: i. predmet ugovora; ii. njegovu procijenjenu vrijednost; iii. tehničke zahtjeve ugovora; iv. zemljopisno mjesto izvršenja ugovora; v. dokaz ponuditelja iz drugih država članica ili izraženi interes gospodarskih subjekata iz druge države članice.

1.3. Rashodi na koje se primjenjuju financijski ispravci

Ako otkrije nepravilnosti povezane s nepoštovanjem pravila o javnoj nabavi, Komisija utvrđuje iznos financijskog ispravka koji se primjenjuje u skladu s ovim smjernicama. Iznos financijskog ispravka izračunava se s obzirom na iznos rashoda koji je prijavljen Komisiji i koji se odnosi na ugovor (ili njegov dio¹²) na koji je nepravilnost utjecala, pri čemu se rabi odgovarajući ispravak primjenom paušalne stope u skladu s odjeljkom 2. i uzimaju u obzir kriteriji iz odjeljka 1.4.

Jednaku stopu ispravka trebalo bi primijeniti i na sve buduće rashode na koje je utjecala nepravilnost povezana s istim predmetnim ugovorom (ili njegovim dijelom) prije nego što se taj rashod potvrdi Komisiji.

Praktičan primjer:

¹⁰ Npr. nacionalna pravila o prihvatljivosti ili pravila o prihvatljivosti u okviru programa kojima se utvrđuje obveza korisnika koji nisu javni naručitelji da slijede određeni pojednostavljeni postupak nabave pri sklapanju ugovora s dobavljačima.

¹¹ Vidjeti presudu C-507/03 *Komisija/Irska* [2007.] ECR I-9777, točke 32. i 34. Vidjeti i predmete C-412/04 *Komisija/Italija* [2008.] ECR I-619; spojeni predmeti C-147/06 i C-148/06, *SECAP SpA and Santorso Soc./Comune di Torino* [2008.] ECR I-3565.

¹² Financijski ispravak ograničen je na dio ugovora ako se takav dio može jasno utvrditi, odnosno u slučaju da je ugovor razdijeljen u grupe ili kada je ugovor uređen okvirnim sporazumom u skladu s člankom 33. Direktive 2014/24/EU. To bi bio slučaj ako su tehničke specifikacije previše ograničene u odnosu na jednu od grupa u određenom ugovoru, na primjer: javni naručitelj zahtijevao je da računala budu određene marke (a izostavio je obveznu napomenu „ili istovrijedno”) u grupi u okviru šireg ugovora o radovima na izgradnji bolnice. U takvom se slučaju financijski ispravak odnosi samo na rashode povezane s računalima koja su kupljena na temelju tog ugovora, a ne na rashode cijelog ugovora.

ako je iznos ukupnih rashoda prijavljenih Komisiji za ugovor o radovima (sklopljen nakon primjene nezakonitih kriterija za odabir) 10 000 000 EUR, a primjenjiva stopa financijskog ispravka 25 %, iznos koji treba oduzeti u izvješću o rashodima koje se dostavlja Komisiji jednak je 2 500 000 EUR. U skladu s tim, financiranje Unije smanjuje se na temelju relevantne stope sufinanciranja za prioritetnu os u okviru koje su rashodi prijavljeni. Ako nacionalna tijela naknadno namjeravaju prijaviti dodatne rashode povezane s istim ugovorom, a i na njih je utjecala ista nepravilnost, na te bi rashode trebalo primjenjivati jednaku stopu ispravka od 25 % prije prijave rashoda Komisiji¹³. Na kraju, ukupna vrijednost plaćanja povezanih s ugovorom ispravljaju se na temelju jednake stope ispravka.

1.4. Kriteriji koje treba uzeti u obzir pri odlučivanju o proporcionalnoj stopi ispravka

Kako je navedeno u točki 1.1., ako zbog prirode nepravilnosti nije moguće precizno kvantificirati financijski učinak, ali nepravilnost može, kao takva, imati proračunski učinak, Komisija može izračunati iznos ispravka koji treba primijeniti uzimajući u obzir tri kriterija, i to prirodu i težinu¹⁴ nepravilnosti te financijski gubitak za fondove. To podrazumijeva da financijski ispravci izvršeni na temelju ljestvice paušalnih stopa navedenih u odjeljku 2. ovih smjernica (5 %, 10 %, 25 % i 100 %) poštuju načelo proporcionalnosti. Time se ne dovodi u pitanje to da bi se pri izračunu konačnog iznosa ispravka koji treba primijeniti trebalo uzeti u obzir sve značajke nepravilnosti utvrđene u odnosu na elemente koji su uzeti u obzir pri utvrđivanju te paušalne stope¹⁵.

Ako se u jednom postupku nabave otkrije više nepravilnosti, stope ispravaka se ne zbrajaju. Najozbiljnija nepravilnost uzima se kao pokazatelj za donošenje odluke o stopi ispravka koja se primjenjuje na predmetni ugovor u skladu s odjeljkom 2.

U nekim slučajevima pojedinačne nepravilnosti povezane s javnom nabavom mogu biti sustavne prirode koja proizlazi iz nedostatka u sustavima upravljanja i kontrole. U takvim slučajevima, nakon što je izvršen ispravak pojedinačnih nepravilnosti u javnoj nabavi, država članica trebala bi poduzeti odgovarajuće korektivne mjere u pogledu ostalih postupaka nabave na koje utječe ista vrsta nepravilnosti. Ako se to ne učini (tj. ako nisu ispravljani svi rashodi na koje je utjecao nedostatak), Komisija će primijeniti odgovarajuće korektivne mjere, uključujući neto financijske ispravke, u skladu sa sektorskim pravilima primjenjivima na svaki fond. Financijski ispravci trebaju se primijeniti na postupke nabave na koje utječe nepravilnost, a koji još nisu bili predmet pojedinačnih ispravaka.

1.5. Prijevarena

Financijski ispravak od 100 % primjenjuje se na rashode na koje utječu nepravilnosti koje proizlaze iz povrede pravila o javnoj nabavi, imaju učinak na proračun EU-a i odnose se na prijevaru koja štetno utječe na financijske interese Unije, ili na bilo koje drugo kazneno djelo iz članaka od 3. do 5. Direktive (EU) 2017/1371¹⁶, koje je utvrdilo nadležno pravosudno tijelo ili

¹³ Nacionalna tijela moraju održavati potpuni revizijski trag financijskih ispravaka primijenjenih na ugovor, uključujući odgovarajuće računovodstvene evidencije.

¹⁴ Težina nepravilnosti procjenjuje se uzimajući u obzir posebno sljedeće čimbenike: razine tržišnog natjecanja, transparentnosti i jednakog postupanja.

¹⁵ Vidjeti posebno članak 144. stavak 2. Uredbe (EU) br. 1303/2013 i ustaljenu sudsku praksu Suda C-406/14 (točke od 47. do 49.) i C-408/16 (točke 65. i 66.).

¹⁶ Kako je utvrđeno člankom 3. stavkom 2. točkom (b) Direktive (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima.

identificiralo nadležno tijelo EU-a ili nacionalno tijelo na temelju dokaznih elemenata koji podupiru postojanje prijevornih nepravilnosti.

Prijevaru mogu identificirati specijalizirana tijela EU-a za suzbijanje prijevara/korupcije ili nacionalna tijela za upravne i kaznene istrage.

Revizori Komisije i nacionalna revizorska tijela¹⁷ (osim ako imaju posebne odgovornosti u skladu s nacionalnim pravom) nemaju posebne ovlasti za istraživanje slučajeva prijave. Stoga njihova izvješća, čak i kad se u njima utvrđuje rizik ili upućuje na vjerojatnost prijevornog ponašanja, sama po sebi ne utvrđuju postojanje prijave. Time se ne dovodi u pitanje njihova obveza, kako je potvrđeno člankom 15. stavkom 3. Direktive (EU) 2017/1371, da „obavješćuju OLAF i druga nadležna tijela o svakoj činjenici koju utvrde tijekom izvršavanja svojih dužnosti, koja bi mogla predstavljati kazneno djelo” niti se dovodi u pitanje obveza „[država članica da] osiguravaju da nacionalna revizorska tijela čine isto”.

¹⁷ Ili tijela za ovjeravanje u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

2. VRSTE NEPRAVILNOSTI I ODGOVARAJUĆE STOPE FINANCIJSKIH ISPRAVAKA

2.1. Obavijest o nadmetanju i natječajne specifikacije

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
1.	Izostanak objave obavijesti o nadmetanju ili neopravdana izravna dodjela ugovora (tj. nezakoniti pregovarački postupak bez prethodne objave obavijesti o nadmetanju)	Članak 31. Direktive 2014/23/EU Članci 26., 32. i 49. Direktive 2014/24/EU Članak 44., članci od 67. do 69. Direktive 2014/25/EU	Obavijest o nadmetanju nije objavljena u skladu s relevantnim pravilima (npr. objava u <i>Službenom listu Europske unije</i> („SL”)) kada se to zahtijeva direktivama.	100 %
			To se odnosi i na izravne dodjele ugovora ili pregovaračke postupke bez prethodne objave obavijesti o nadmetanju ako nisu ispunjeni kriteriji za njihovu primjenu.	
			Isto kao prethodno, osim što je objava izvršena drugim odgovarajućim sredstvom ¹⁹ .	25 %
2.	Umjetna podjela ugovora o radovima/uslugama/nabavi robe	Članak 8. stavak 4. Direktive 2014/23/EU Članak 5. stavak 3. Direktive 2014/24/EU Članak 16. stavak 3. Direktive 2014/25/EU	Projekt u vezi s radovima ili predložena nabava određene količine robe i/ili usluga umjetno je podijeljena na više ugovora. Kao posljedica toga, svaki ugovor za dio radova/robe/usluga ispod je praga iz direktiva, čime se sprječava njegova objava u SL-u za cijelu skupinu predmetnih radova, usluga ili robe ²⁰ .	100 % (ovaj se ispravak primjenjuje ako obavijest o nadmetanju koja obuhvaća predmetne radove/robu/usluge nije objavljena u

¹⁸ Navedena sudska praksa odnosi se na odredbe direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ. Međutim, pruženo tumačenje može biti relevantno i za odredbe direktiva iz 2014.

¹⁹ Odgovarajuće sredstvo objave znači da je obavijest o nadmetanju objavljena tako da poduzeće koje se nalazi u drugoj državi članici ima pristup odgovarajućim informacijama u pogledu javne nabave prije dodjele ugovora kako bi bilo u mogućnosti dostaviti ponudu ili iskazati interes za sudjelovanje u dobivanju tog ugovora. U praksi se to događa kada je i. obavijest o nadmetanju objavljena na nacionalnoj razini (u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili pravilima u tom pogledu) i/ili kada se ii. poštovalo osnovne standarde za objavu ugovora (za više pojedinosti o tim standardima vidjeti odjeljak 2.1. Interpretativne komunikacije Komisije br. 2006/C 179/02).

²⁰ Isti se pristup može *mutatis mutandis* primijeniti na ugovore koji podliježu samo nacionalnim pravilima o javnoj nabavi kod kojih je umjetna podjela radova/robe/usluga spriječila njihovo objavljivanje propisano tim pravilima.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
		C-574/10, Commission/Allemagne, T-358/08, Espagne/Commission i T-384/10, Espagne/Commission		SL-u iako se to zahtijeva direktivama)
			Isto kao prethodno, osim što je objava izvršena drugim odgovarajućim sredstvom u istim uvjetima kao u prethodnoj točki 1.	25 %
3.	Nepostojanje opravdanja za to što ugovor nije razdijeljen u grupe	Članak 46. stavak 1. Direktive 2014/24/EU	Javni naručitelj ne dostavlja napomenu o glavnim razlozima za odluku da se ne izvrši razdioba u grupe.	5 %
4.	Nepoštovanje rokova za zaprimanje ponuda ili rokova za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje ²¹	Članci od 27. do 30., članak 47. stavci 1. i 3. te članak 53. stavak 1. Direktive 2014/24/EU	Rokovi iz direktiva skraćeni su 85 % ili više ili je rok najdulje 5 dana.	100 %
	ili	Članci od 45. do 48., članak 66. stavak 3. i članak 73. stavak 1. Direktive 2014/25/EU	Rokovi iz direktiva skraćeni su 50 % ili više (ali manje od 85 %) ²² .	25 %
	neprodujenje rokova za zaprimanje ponuda iako je		Rokovi iz direktiva skraćeni su 30 % ili više (ali manje od 50 %). ili	10 %

²¹ Ti se rokovi primjenjuju na otvorene postupke, ograničene postupke i natjecateljski postupak uz pregovore.

Isto tako treba obratiti pažnju na članak 47. stavak 1. Direktive 2014/24/EU: „Prilikom određivanja rokova za zaprimanje ponuda i zahtjeva za sudjelovanje, javni naručitelji moraju posebno uzeti u obzir složenost ugovora i vrijeme potrebno za izradu ponuda, ne dovodeći u pitanje minimalne rokove utvrđene u člancima od 27. do 31.”.

²² Na primjer, uzimajući u obzir minimalni rok za zaprimanje ponuda od 35 dana (prema članku 27. Direktive 2014/24/EU), moguća su dva scenarija: 1. rok koji je primijenio javni naručitelj bio je 10 dana, što znači da je rok skraćen 71,4 % [= (35 – 10)/35], a to zahtijeva financijski ispravak od 25 %; 2. rok koji je primijenio javni naručitelj bio je 10 dana, ali bi minimalni rok mogao biti 15 dana (budući da je objavljena prethodna informacijska obavijest), što znači da je rok skraćen 33 % [= (15 – 10)/15], a to zahtijeva financijski ispravak od 10 %.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
	dokumentacija o nabavi znatno izmijenjena		rokovi nisu produljeni iako je dokumentacija o nabavi znatno izmijenjena ²³ .	
			Rokovi iz direktiva skraćeni su manje od 30 %.	5 %
5.	Nedovoljno vrijeme koje potencijalni ponuditelji/natjecatelji imaju za dobivanje natječajne dokumentacije ili ograničenja u dobivanju natječajne dokumentacije	Članci 29. i 34. Direktive 2014/23/EU Članci 22. i 53. Direktive 2014/24/EU Članci 40. i 73. Direktive 2014/25/EU	Rok koji gospodarski subjekti (tj. potencijalni ponuditelji/natjecatelji) imaju za dobivanje natječajne dokumentacije prekratak je (upola je ili više kraći od roka za zaprimanje ponuda iz natječajne dokumentacije u skladu s relevantnim odredbama), čime se stvaraju neopravdane prepreke otvaranju javne nabave tržišnom natjecanju.	10 %
			Rok koji gospodarski subjekti (tj. potencijalni ponuditelji/natjecatelji) imaju za dobivanje natječajne dokumentacije skraćen je, ali za kraće od 80 % roka za zaprimanje ponuda iz natječajne dokumentacije u skladu s relevantnim odredbama.	5 %
			Rok koji gospodarski subjekti (tj. potencijalni ponuditelji/natjecatelji) imaju za dobivanje natječajne dokumentacije iznosi 5 dana ili manje ili ako javni naručitelj uopće nije ponudio ²⁴ neograničen i potpun izravan pristup dokumentaciji o nabavi elektroničkim sredstvima bez naknade, kako je utvrđeno	25 %

²³ Vidjeti članak 47. stavak 3. točku (b) Direktive 2014/24/EU.

²⁴ Ako je elektronički pristup ponuđen, ali je razdoblje pristupa bilo skraćeno, tada se odgovarajuće primjenjuju prethodno navedene stope od 25 %, 10 % ili 5 %.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
.	dijaloga		Slučajevi u kojima je javni naručitelj osigurao potpunu transparentnost, uključujući opravdanje za korištenje tih postupaka u dokumentaciji o nabavi, nije ograničio broj sposobnih natjecatelja koji mogu dostaviti početnu ponudu te je osigurao jednako postupanje prema svim ponuditeljima tijekom pregovora.	10 %
8.	Nesukladnost s postupkom utvrđenim u Direktivi za elektroničku i zbirnu nabavu ²⁸	Članci od 33. do 39. Direktive 2014/24/EU Članci od 51. do 57. Direktive 2014/25/EU	Posebni postupci za elektroničku i zbirnu nabavu ²⁹ nisu provedeni u skladu s primjenjivom Direktivom, a nesukladnost je mogla imati odvratajući učinak na potencijalne ponuditelje ³⁰ . Ako je nesukladnost dovela do toga da je ugovor dodijeljen na temelju ponude za koju nije trebao biti dodijeljen, to se smatra ozbiljnom nepravilnošću ³¹ .	10 % 25 %
9.	U obavijesti o nadmetanju nisu objavljeni kriteriji za odabir ponude ni/ili kriteriji za dodjelu ugovora (ni njihovi ponderi) ili uvjeti za izvršenje ugovora ili tehničke specifikacije	Članci 31., 33., 34., 36., 37., 38. i 41. te Prilog V. (točke 7.c i 9.) Direktivi 2014/23/EU Članci 42., 51., 53., od 56. do 63., 67. i 70., Prilog V. dio C (točke 11.c i 18.) i Prilog VII. Direktivi 2014/24/EU	(a) U obavijesti o nadmetanju ³² nisu objavljeni kriteriji za odabir ponude ni/ili kriteriji za dodjelu ugovora (ni njihovi ponderi). (b) U obavijesti o nadmetanju ³³ nisu objavljeni uvjeti za izvršenje ugovora ili tehničke specifikacije. (c) U obavijesti o nadmetanju ni u natječajnim specifikacijama nisu dovoljno detaljno opisani kriteriji	25 % 10 %

²⁸ Osim u slučajevima kada je nepravilnost već obuhvaćena drugim vrstama nepravilnosti iz ovih smjernica.

²⁹ Predmetni postupci nabave su: okvirni sporazumi, dinamički sustavi nabave, elektroničke dražbe, elektronički katalozi, središnje aktivnosti nabave i središnja tijela za nabavu.

³⁰ Na primjer: trajanje okvirnog sporazuma dulje je od četiri godine bez odgovarajućeg opravdanja.

³¹ Ako nesukladnost znači da nije objavljena obavijest o nadmetanju, tada se stopa ispravka treba odrediti u skladu s prethodnom točkom 1.

³² Ili natječajnoj dokumentaciji, ako se objavljuje zajedno s obavijesti o nadmetanju.

³³ Ili natječajnoj dokumentaciji, ako se objavljuje zajedno s obavijesti o nadmetanju.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
	<p>ili</p> <p>kriteriji za dodjelu ugovora i njihovi ponderi nisu dovoljno detaljno opisani</p> <p>ili</p> <p>nisu dostavljena/objavljena pojašnjenja/dodatne informacije.</p>	<p>Članci 60., 71., 73., od 76. do 79., 82. i 87., Prilog VIII. i Prilog XI., A (točke 16. i 19.), B (točke 15. i 16.) i C (točke 14. i 15.) Direktivi 2014/25/EU</p> <p>Načelo jednakog postupanja iz članka 18. Direktive 2014/24/EU</p> <p>Sudska praksa: ECJ-07/2016 Dimarso, ECJ-11/2010 Komisija/Irska, ECJ-01/2008 Lianakis</p>	<p>za dodjelu ugovora ni njihov ponder, čime se neopravdano ograničava tržišno natjecanje (tj. nedostatak dovoljnih detalja mogao je imati odvratajući učinak na potencijalne ponuditelje)³⁴.</p> <p>(d) Pojašnjenja ili dodatne informacije (u vezi s kriterijima za odabir/dodjelu) koje je pružio javni naručitelj nisu priopćene svim ponuditeljima ili objavljene.</p>	

³⁴ Osim ako je javni naručitelj, na zahtjev ponuditelja, dovoljno detaljno pojasnio kriterije za dodjelu i njihov ponder prije roka za podnošenje ponuda.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
10.	<p>Primjena</p> <ul style="list-style-type: none"> – razloga za isključenje, kriterija za odabir ponude i dodjelu ugovora ili – uvjeta za izvršenje ugovora ili – tehničkih specifikacija <p>koji čine <u>diskriminaciju</u> na osnovi neopravdanih nacionalnih, regionalnih ili lokalnih preferencija</p>	<p>Članci 36., 37., 38. i 41. u vezi s člankom 3. Direktive 2014/23/EU</p> <p>Članci 42., od 56. do 63., 67. i 70. u vezi s člankom 18. stavkom 1., Prilog VII. Direktivi 2014/24/EU</p> <p>Članci 60., od 76. do 79., 82. i 87. u vezi s člankom 36. stavkom 1., Prilog VIII. Direktivi 2014/25/EU</p>	<p>Slučajevi u kojima su gospodarski subjekti mogli biti odvraceni od podnošenja ponude zbog razloga za isključenje, kriterija za odabir i/ili dodjelu ili uvjeta za izvršenje ugovora koji uključuju neopravdane nacionalne, regionalne ili lokalne preferencije.</p> <p>To je, primjerice, slučaj kada postoji zahtjev da u trenutku podnošenja ponude:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. ponuditelji imaju poslovni nastan ili predstavnika u zemlji ili regiji; ili ii. ponuditelji posjeduju iskustvo i/ili kvalifikacije u zemlji ili regiji³⁵; iii. ponuditelji posjeduju opremu u zemlji ili regiji. 	25 %
			<p>Isto kao prethodno, osim što je i dalje osigurana minimalna razina tržišnog natjecanja, tj. određeni je broj gospodarskih subjekata podnio ponude koje su prihvaćene te su ispunile kriterije za odabir.</p>	10 %
11.	<p>Primjena</p> <ul style="list-style-type: none"> – razloga za isključenje, kriterija za odabir ponude i 	<p>Članci 36., 37., 38. i 41. u vezi s člankom 3. Direktive 2014/23/EU</p> <p>Članci 42., od 56. do 63., 67. i 70. u vezi s člankom 18. stavkom 1.,</p>	<p>To se odnosi na kriterije ili uvjete koji, unatoč tomu što nisu diskriminirajući na osnovi nacionalnih/regionalnih/lokalnih preferencija, svejedno gospodarskim subjektima ograničavaju pristup određenom postupku javne nabave, a kao primjer mogu</p>	10 %

³⁵ Definicija kriterija za odabir ne smije biti diskriminirajuća ni ograničavajuća te mora biti povezana s predmetom ugovora i razmjerna. U svakom slučaju, ako nije moguće dati dovoljno precizan opis određenog kriterija za odabir koji se zahtijeva, upućivanje koje se upotrebljava u kriterijima za odabir treba biti popraćeno izrazom „ili istovrijedno” kako bi se osiguralo otvaranje tržišnom natjecanju. Ako su ti uvjeti ispunjeni, financijski ispravak nije potreban.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
	<p>dodjelu ugovora ili</p> <p>– uvjeta za izvršenje ugovora ili</p> <p>– tehničkih specifikacija</p> <p>koji ne čine diskriminaciju u smislu prethodne vrste nepravilnosti, ali svejedno ograničavaju pristup gospodarskim subjektima</p>	<p>Prilog VII. Direktivi 2014/24/EU</p> <p>Članci 60., od 76. do 79., 82. i 87. u vezi s člankom 36. stavkom 1., Prilog VIII. Direktivi 2014/25/EU</p>	<p>poslužiti sljedeći slučajevi:</p> <p>1. slučajevi u kojima su minimalne razine sposobnosti za određeni ugovor povezane s predmetom ugovora, ali nisu razmjerne predmetu ugovora;</p> <p>2. slučajevi u kojima su, tijekom ocjene ponuditelja/natjecatelja, kriteriji za odabir ponude upotrijebljeni kao kriteriji za dodjelu ugovora;</p> <p>3. slučajevi u kojima se zahtijevaju određene trgovačke oznake/marke/standardi³⁶, osim ako se takvi zahtjevi odnose na dodatni dio ugovora, a potencijalni učinak na proračun EU-a je samo formalne prirode (vidjeti odjeljak 1.4.).</p>	
			<p>Slučajevi u kojima su primijenjeni ograničavajući kriteriji/uvjeti/specifikacije, ali je i dalje osigurana minimalna razina tržišnog natjecanja, tj. određeni je broj gospodarskih subjekata podnio ponude koje su prihvaćene te su ispunile kriterije za odabir.</p>	5 %
			<p>Slučajevi u kojima minimalne razine sposobnosti za određeni ugovor očito nisu povezane s predmetom ugovora</p> <p>ili</p> <p>slučajevi u kojima su razlozi za isključenje, kriteriji za odabir i/ili dodjelu ili uvjeti za izvršenje ugovora doveli</p>	25 %

³⁶ Bez dopuštanja istovrijedne trgovačke oznake/marke jer nije naveden obvezni citat „ili istovrijedno”.

Br	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
			do situacije u kojoj samo jedan gospodarski subjekt može podnijeti ponudu, a taj se ishod ne može opravdati tehničkim posebnostima predmetnog ugovora.	
12.	Nedostatna ili neprecizna definicija predmeta ugovora ³⁷	Članak 3. Direktive 2014/23/EU Članak 18. stavak 1. Direktive 2014/24/EU Članak 36. Direktive 2014/25/EU Predmeti C-340/02, <i>Komisija/Francuska</i> EU:C:2004:623 i C-299/08, <i>Komisija/Francuska</i> EU:C:2009:769 C-423/07, <i>Commission/Espagne</i>	Opis u obavijesti o nadmetanju i/ili natječajnim specifikacijama nedostatan je ili neprecizan na način koji može spriječiti potencijalne ponuditelje/natjecatelje da u potpunosti razluče predmet ugovora, što ima odvratajući učinak kojim se potencijalno ograničava tržišno natjecanje ³⁸ .	10 %
13.	Neopravdano ograničenje podugovaranja	Članak 38. stavak 2. i članak 42. Direktive 2014/23/EU Članak 63. stavak 2. i članak 71. Direktive 2014/24/EU Članak 79. stavak 3. i članak 88. Direktive 2014/25/EU	U natječajnoj dokumentaciji (npr. tehničkim specifikacijama) propisuju se ograničenja u pogledu korištenja podugovaratelja za dio ugovora koji je apstraktno određen kao njegov određeni postotak, i to bez obzira na mogućnost provjeravanja sposobnosti potencijalnih podugovaratelja i bez ikakve napomene o tome jesu li zadaci na koje se odnosi bitan dio ugovora.	5 %

³⁷ Osim i. ako su direktivama predviđeni pregovori ili ii. ako je predmet ugovora pojašnjen nakon objave obavijesti o nadmetanju te je to pojašnjenje objavljeno u SL-u.

³⁸ Npr. na temelju pritužbi ili obavijesti tijekom natječajnog postupka utvrđeno je da su natječajne specifikacije nedostadne, tj. da potencijalni ponuditelji nisu mogli razlučiti predmet ugovora. Međutim, broj pitanja koja su postavili potencijalni ponuditelji nije pokazatelj da postoji nepravilnost, pod uvjetom da je javni naručitelj na ta pitanja odgovorio na odgovarajući način u skladu s člankom 47. stavkom 3. i člankom 53. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU.

Br.	Vrsta nepravilnosti	Mjerodavno pravo ¹⁸	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
		Predmet C-406/14, EU:C:2016:652, <i>Wrocław – Miasto na prawach powiatu</i> , točka 34.		

2.2. Odabir ponuditelja i ocjena ponuda

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
14.	Kriteriji za odabir (ili tehničke specifikacije) izmijenjeni su nakon otvaranja ponuda ili su netočno primijenjeni.	Članak 3. stavak 1. i članak 37. Direktive 2014/23/EU Članak 18. stavak 1. i članak 56. stavak 1. Direktive 2014/24/EU Članak 36. stavak 1. i članak 76. stavak 1. Direktive 2014/25/EU	Kriteriji za odabir (ili tehničke specifikacije) izmijenjeni su ili netočno primijenjeni tijekom faze odabira, što je dovelo do prihvaćanja odabranih ponuda koje nisu trebale biti prihvaćene (ili odbijanja ponuda koje su trebale biti prihvaćene ³⁹) da se poštovalo objavljene kriterije za odabir.	25 %
15.	Ocjenjivanje ponuda primjenom kriterija za odabir ponude koji se razlikuju od kriterija	Članak 41. Direktive 2014/23/EU Članci 67. i 68. Direktive	Kriteriji za dodjelu (ili odgovarajući potkriteriji ili ponderi) navedeni u obavijesti o nadmetanju ili natječajnim specifikacijama 1. nisu poštovani tijekom ocjene ponuda, ili su 2. u toj ocjeni upotrijebljeni dodatni kriteriji za dodjelu koji nisu objavljeni ⁴⁰ .	10 %

³⁹ Osim ako javni naručitelj jasno dokaže da odbijena ponuda ne bi ni u kojem slučaju pobijedila te da stoga nepravilnost nije imala financijski učinak.

⁴⁰ U smislu članka 67. stavka 5. Direktive 2014/24/EU i povezane sudske prakse.

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
	navedenih u obavijesti o nadmetanju ili natječajnim specifikacijama ili ocjenjivanje primjenom dodatnih kriterija za odabir ponude koji nisu objavljeni	2014/24/EU Članci 82. i 83. Direktive 2014/25/EU Predmeti C-532/06, <i>Lianakis</i> , EU:C:2008:40, točke od 43. do 44., te C-6/15, <i>TNS Dimarso</i> , točke od 25. do 36.	Ako su dva prethodno navedena slučaja imala diskriminirajući učinak (na temelju neopravdanih nacionalnih/regionalnih/lokalnih preferencija), to se smatra ozbiljnom nepravilnošću.	25 %
16.	Nedostatni revizijski trag za dodjelu ugovora	Članak 84. Direktive 2014/24/EU Članak 100. Direktive 2014/25/EU	Relevantna dokumentacija (utvrđena u primjenjivim odredbama direktiva) nije dovoljna za opravdanje dodjele ugovora, što dovodi do nedostatka transparentnosti. Odbijanje pristupa relevantnoj dokumentaciji ključna je nepravilnost jer javni naručitelj ne pruža dokaze da je postupak nabave proveden u skladu s primjenjivim pravilima.	25 % 100 %
17.	Pregovori tijekom postupka dodjele ugovora, uključujući izmjenu odabrane ponude tijekom ocjenjivanja	Članak 37. stavak 6. i članak 59. Direktive 2014/23/EU Članak 18. stavak 1. i članak 56. stavak 3.	Javni naručitelj omogućio je ponuditelju/natjecatelju da izmijeni svoju ponudu ⁴¹ tijekom ocjene ponuda, a izmjena je dovela do dodjele ugovora tom ponuditelju/natjecatelju ili u kontekstu otvorenog ili ograničenog postupka, javni naručitelj pregovara s ponuditeljem (ponuditeljima) tijekom faze ocjenjivanja, što dovodi do značajne	25 %

⁴¹ Osim pregovaračkog postupka ili natjecateljskog dijaloga te ako se direktivama ponuditelju/natjecatelju omogućuje da podnese, dopuni, razjasni ili upotpuni informacije ili dokumentaciju.

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
		<p>Direktive 2014/24/EU</p> <p>Članak 36. stavak 1. i članak 76. stavak 4.</p> <p>Direktive 2014/25/EU, predmeti C-324/14, <i>Partner Apelski Dariusz</i>, EU:C:2016:214, točka 69. i C-27/15, <i>Pippo Pizzo</i> EU:C:2016:404</p> <p>Spojени predmeti, C-21/03 i C-34/03, <i>Fabricom</i>, EU:C:2005:127</p>	<p>izmjene ugovora u odnosu na početne uvjete utvrđene u obavijesti o nadmetanju ili natječajnim specifikacijama</p> <p>ili</p> <p>u slučaju koncesija, javni naručitelj omogućio je ponuditelju/natjecatelju da izmijeni predmet ugovora, kriterije za dodjelu i minimalne zahtjeve tijekom pregovora, a izmjena je dovela do dodjele ugovora tom ponuditelju/natjecatelju.</p>	

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
18.	Neppravilno prethodno sudjelovanje natjecatelja/ponuditelja u odnosu na javnog naručitelja	Članak 3. i članak 30. stavak 2. Direktive 2014/23/EU Članak 18. stavak 1. te članci 40. i 41. Direktive 2014/24/EU Članak 36. stavak 1. i članak 59. Direktive 2014/25/EU Spojeni predmeti, C 21/03 i C 34/03, Fabricom, EU:C:2005:127	Ako prethodni savjet ponuditelja javnom naručitelju dovede do narušavanja tržišnog natjecanja ili do kršenja načela zabrane diskriminacije, jednakog postupanja i transparentnosti u pogledu uvjeta iz članka 40. i 41. Direktive 2014/24/EU ⁴² .	25 %
19.	Natjecateljski postupak uz pregovore, uz značajnu izmjenu uvjeta utvrđenih u obavijesti o nadmetanju ili natječajnim specifikacijama	Članak 29. stavci 1. i 3. Direktive 2014/24/EU Članak 47. Direktive 2014/25/EU	U kontekstu natjecateljskog postupka uz pregovore, početni uvjeti ugovora su bitno izmijenjeni ⁴³ , što zahtijeva objavu novog nadmetanja.	25 %
20.	Neopravdano odbijanje izuzetno niskih ponuda	Članak 69. Direktive 2014/24/EU	Ponude koje su se činile izuzetno niske u odnosu na radove/robu/usluge odbijene su, ali javni naručitelj, prije nego što je odbio te ponude, nije o tome dotičnim ponuditeljima poslao upit u pisanom obliku (npr. zahtijevanjem pojedinosti	25 %

⁴² Takav je savjet nepravilan bez obzira na to je li dan u trenutku izrade natječajne dokumentacije ili tijekom prethodnog postupka prijave projekta.

⁴³ Vidjeti zadnji redak članka 29. stavka 3. Direktive 2014/24/EU.

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
		<p>Članak 84. Direktive 2014/25/EU</p> <p>Spojani predmeti C-285/99 <i>Lombardini</i> i C-286/99 <i>Mantovani</i> EU:C:2001:610, točke od 78. do 86. i predmet T-402/06, <i>Španjolska/Komisija</i>, EU:T:2013:445, točka 91.</p>	sastavnih elemenata ponude koje smatra bitnima), ili im jest poslao upit, ali ne može dokazati da je ocijenio odgovore koje su dostavili dotični ponuditelji.	
21.	Sukob interesa koji utječe na ishod postupka nabave	<p>Članak 35. Direktive 2014/23/EU</p> <p>Članak 24. Direktive 2014/24/EU</p> <p>Članak 42. Direktive 2014/25/EU</p> <p>Predmet C-538/13, <i>eVigilo</i> EU:C:2015:166, točke od 31. do 47.</p>	Ako je utvrđen sukob interesa u skladu s člankom 24. Direktive 2014/24/EU (ili člankom 35. Direktive 2014/23/EU ili člankom 42. Direktive 2014/25/EU) koji nije prijavljen ili je neodgovarajuće ublažen, a dotični ponuditelj bio je uspješan u dobivanju predmetnog ugovora (ili više njih) ⁴⁴ .	100 %

⁴⁴ Sukob interesa može se pojaviti već u fazi pripreme projekta ako je priprema projekta utjecala na natječajnu dokumentaciju/postupak nadmetanja.

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
22.	Namještanje ponuda ⁴⁵ (utvrdio ured za zaštitu tržišnog natjecanja/borbu protiv kartela, sud ili drugo nadležno tijelo)	Članak 35. Direktive 2014/23/EU	Slučaj 1.a: ponuditelji uključeni u namještanje ponuda djelovali su bez pomoći osobe unutar sustava upravljanja i kontrole ili javnog naručitelja, a poduzeće uključeno u namještanje ponuda bilo je uspješno u dobivanju predmetnog ugovora (ili više njih).	10 %
		Članak 24. Direktive 2014/24/EU	Slučaj 1.b: ako su u postupku nabave sudjelovala samo poduzeća koja su sklopila tajni dogovor, tržišno natjecanje je ozbiljno ugroženo.	25 %
		Članak 42. Direktive 2014/25/EU	Slučaj 2.: osoba unutar sustava upravljanja i kontrole ili javnog naručitelja sudjelovala je u namještanju ponuda pružanjem pomoći ponuditeljima uključenima u namještanje ponuda, a poduzeće uključeno u namještanje ponuda bilo je uspješno u dobivanju predmetnog ugovora (ili više njih).	100 %
			U ovom je slučaju riječ o prijeviri/sukobu interesa od strane osobe unutar sustava upravljanja i kontrole ili javnog naručitelja koja pomaže poduzećima uključenima u namještanje ponuda.	

2.3. Provedba ugovora

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
23.	Izmjene elemenata ugovora utvrđenih u obavijesti o nadmetanju ili	Članak 43. Direktive 2014/23/EU	1. Postoje <u>izmjene</u> ugovora (uključujući smanjenje njegova opsega) koje nisu u skladu s člankom 72. stavkom 1.	25 % vrijednosti prvotnog ugovora i novih radova/robe/usluga (ako

⁴⁵ Namještanje ponuda događa se kada se skupine poduzeća udruže kako bi podigle cijene ili snizile kvalitetu robe, radova ili usluga ponuđenih u postupcima javnog nadmetanja. Ispravak nije potreban ako su ponuditelji uključeni u namještanje ponuda djelovali bez pomoći osobe unutar sustava upravljanja i kontrole ili javnog naručitelja, a nijedno od poduzeća uključenih u namještanje ponuda nije bilo uspješno u dobivanju predmetnog ugovora (ili više njih).

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
	natječajnim specifikacijama koje nisu u skladu s direktivama	<p>Članak 72. Direktive 2014/24/EU</p> <p>Članak 89. Direktive 2014/25/EU</p> <p>Predmet C-496/99P, <i>Succhi di Frutta</i> EU:C:2004:236, točke 116. i 118.</p> <p>Predmet C-454/06, <i>Pressetext</i> EU:C:2008:351</p> <p>Predmet C-340/02, <i>Komisija/Francuska</i> EU:C:2004:623</p> <p>Predmet C-91/08, <i>Wall AG</i>, EU:C:2010:182</p>	<p>navedene direktive.</p> <p>Međutim, izmjene elemenata ugovora neće se smatrati nepravilnošću koja podliježe financijskom ispravku ako su poštovani uvjeti iz članka 72. stavka 2., odnosno:</p> <p>(a) ako je vrijednost izmjena manja od sljedećih vrijednosti:</p> <p>i. od pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU⁴⁶; i</p> <p>ii. od 10 % prvotne vrijednosti ugovora za ugovore o uslugama i nabavi robe i 15 % prvotne vrijednosti ugovora za ugovore o radovima; i</p> <p>(b) izmjena ne mijenja cjelokupnu prirodu ugovora ili okvirnog sporazuma⁴⁷.</p> <p>2. <u>Značajna izmjena</u> elemenata ugovora (kao što su cijena, priroda radova, rok izvršenja, uvjeti plaćanja, upotrijebljeni materijali) postoji ako tom izmjenom provedeni ugovor postaje značajno različit po svojoj prirodi od prvotno zaključenog. U svakom slučaju, izmjena se smatra značajnom ako je ispunjen jedan uvjet ili više njih iz</p>	postoje) koji proizlaze iz izmjena

⁴⁶ Pragovi se revidiraju svake dvije godine, usp. članak 6. Direktive.

⁴⁷ Koncept „cjelokupne prirode ugovora ili okvirnog sporazuma” nije definiran u direktivama te još nije bio predmet sudske prakse. Vidjeti i uvodnu izjavu 109. Direktive 2014/24/EU. U tom je pogledu dodatne smjernice pružila SIGMA u svojem informativnom dokumentu br. 38 o javnoj nabavi – izmjene ugovora (dostupan na <http://www.sigmaweb.org/publications/Public-Procurement-Policy-Brief-38-200117.pdf>): „Izmjene su dopuštene ako su izričito predviđene revizijskim klauzulama navedenima u prvotnoj dokumentaciji o nabavi. Revizijske klauzule mogu pružiti određeni stupanj fleksibilnosti u uvjetima ugovora. Izmjene ugovora ne smiju se dozvoliti samo zato što su unaprijed navedene u dokumentaciji o nabavi. Revizijske klauzule u dokumentaciji o nabavi moraju biti jasne, precizne i nedvosmislene. Revizijske klauzule ne smiju biti sastavljene u širokim crtama kako bi se obuhvatile sve moguće izmjene. Preopćenitom revizijskom klauzulom vjerojatno će se prekršiti načelo transparentnosti i takva klauzula nosi rizik nejednakog postupanja. (...) U revizijskim klauzulama mora se navesti opseg i priroda mogućih izmjena ili opcija kao i uvjeti u kojima se mogu upotrijebiti. (...) Revizijskim klauzulama ne smije se mijenjati cjelokupna priroda ugovora. (...) Na primjer, novi ugovor će vjerojatno biti sastavljen ako se priroda ugovora izmijenila tako da se zahtijeva isporuka različitih proizvoda ili pružanje različitih usluga u odnosu na one utvrđene u izvornom ugovoru. U tim okolnostima izmjena neće biti dopuštena, čak i ako su opseg, priroda i uvjeti za različite proizvode ili nove usluge unaprijed utvrđeni na jasan, precizan i nedvosmislen način.”

Br.	Vrsta nepravilnosti	Pravna osnova/referentni dokument	Opis nepravilnosti	Stopa ispravka
			članka 72. stavka 4. Direktive 2014/24/EU.	
		Članak 72. stavak 1. točka (b), zadnji podstavak i članak 72. točka (c) podtočka iii. Direktive 2014/24/EU	Svako povećanje cijene koje premašuje 50 % vrijednosti izvornog ugovora.	25 % vrijednosti prvotnog ugovora i 100 % vrijednosti povezanih izmjena ugovora (povećanje cijene)